

**ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШЛАР ТАДБИРКОРЛИГИНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚўЛЛАБ -
ҚУВВУТЛАШ - АҲОЛИ ФАРОВОНЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ МУХИМ ШАРТИДИР****Сатволдиев Улугбек Камилович,**Андижон давлат университети “Иқтисодиёт” кафедраси катта ўқитувчиси,
иқтисод фанлари номзоди

Аннотация: Мақолада мамлакатимизда иқтисодий ислохотларнинг мўхим устивор йўналишларидан бўлган ёшларни тадбиркорликка жалб қилиш ва бу орқали уларни бандлигини таъминлаш бўйича олиб борилаётган чора-тадбирлар ҳақида илмий-назарий, амалий-ҳуқуқий мулоҳазалар ва маълумотлар ўрганилган.

Мамлакатимизда кейинги йилларда янги Ўзбекистон тараққиётига эришиш, иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш борасида улкан кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда. Олиб борилаётган ислохотларнинг муҳим жihatларидан бири бу ёшларни иш билан таъминлашда уларнинг иқтисодий мустақилликка эришишлари ва ҳаётда ўз ўринларини топиб кетишларида кичик бизнес ва тадбиркорлик соҳасининг ривожланиши энг асосий омил ва манба бўлиб хизмат қилади.

Бу эса бош мақсадимиз бўлган - халқимизни рози қилиш, уларга муносиб ҳаёт даражаси ва сифатини таъминлаш ҳамда ривожланган малакатлар қаторидан ўрин эгаллаш йўлида муҳим ислохотлар амалга оширилаётганлигида ўз аксини топмоқда.

Жаҳон иқтисодиёти ривожланиши шуни кўрсатмоқдаки, мамлакат иқтисодиётида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаси иқтисодиёт ва ижтимоий ҳаётда мавжуд бўлган жуда кўп муаммолар ҳал этмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик учун иқтисодиётдаги ўзгаришларга тез мослашувчанлиги ва сафарбарлик ҳамда юқори самарадорлик, энг муҳими бу фаолиятни иқтисодиётнинг барча соҳаларида ташкил этиш мумкинлиги белгилар хосдир. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг иқтисодиётдаги роли ва аҳамиятини аниқлашда иқтисодитёт иқтисодий ёки ижтимоий нуқтаий назардан ўрганилади. Жаҳон тарихида кичик бизнас ва хусусий тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодиётидаги роли ва аҳамияти қуёйдаги кўрсаткичлар тизими орқали белгиланади:

- кичик бизнеснинг мамлакат ЯИМдаги улуши;
- кичик бизнеснинг мамлакат миллий даромадидаги улуши;
- кичик бизнес соҳасида банд бўлганлар улуши;
- кичик бизнеснинг экспорт ҳажмидаги улуши;
- жами солиқлар миқдорида кичик бизнасдан келадиган солиқларнинг улуши;
- аҳоли даромадлари тақибда кичик бизнасдан олинаётган даромадларнинг улуши.

Тарихан олиб қарасак ўзбек миллати ўзининг болажонлиги, ёшларнинг камолоти барча даврларда устувор бўлиб келгани билан ажралиб туради. Статистик маълумотларга кўра, бугун дунё аҳолисининг 16 фоизини ёшлар ташкил қилмоқда. Юртимизда эса бу кўрсаткич эътироф этса арзигулик – аҳолининг 60 фоиздан ошиқ қатлами келажагимиз давомчилари ҳиссасига тўғри келади. Шу маънода ҳам, Ўзбекистонни ёшлар мамлақати,

десак муболаға бўлмайди. Шу мақсадда мамлакатимизда 2024 йил “Ёшлар ва бизнесни қўллаб – қувватлаш йили” деб эълон қилинди.

Мамлакатимизда кейинги йилларда ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни бандлигини таъминлаш ва тадбиркорлик соҳасига жалб қилиш борасида ҳукумат ҳужжатлари қабул қилиниб бир қатор амалий ишлар олиб борилмоқда. Бу борадаги муҳим ҳужжатлардан Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва уларнинг ижтимоий фаоллигини янада оширишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2021 йил 13 июлдаги ПФ-6260-сон [Фармони](#) ҳамда шунга асосан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 12 декабрдаги “Ёшларни тадбиркорликка жалб этиш ва уларнинг бизнес ташаббусларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар” тўғрисидаги 765-сон қарори.

Ушбу қарорнинг мақсади - тадбиркорликка қизиқувчи ёшларни бизнес ва тадбиркорлик кўникмаларига ўқитиш ҳамда ёшларнинг янги ғоялар асосида ишлаб чиқилган инновацион, стартап ва бизнес лойиҳаларини молиялаштириш тизимини янада такомиллаштиришдан иборат. Қарорга мувофиқ “Тикланиш ва тараққиёт жамғарма”си томонидан «Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки» АЖга ёшларнинг янги ғоялар асосида ишлаб чиқилган инновацион, стартап ва бизнес лойиҳаларини молиялаштириш учун 100 миллион АҚШ доллари эквиваленти миқдорида маблағ ажратилган бўлиб тегишли тартибда амалиётда тадбиқ этилмоқда.

Шу билан биргаликда халқ фаровонлигини ошириш мақсадида “Ҳар бир оила – тадбиркор”, “Ёшлар – келажагимиз”, “Обод қишлоқ”, “Обод маҳалла”, томорқани ривожлантириш каби дастурлар қабул қилинди. Бу дастурлар аҳоли бандлигини таъминлаш, оилалар учун даромад манбаи яратишга хизмат қилмоқда.

Ёшлар мамлакат иқтисодиётини ривожлантиришда ҳам катта куч. Республикаимизда 230 мингга яқин ёш тадбиркор ва фермерлар, моҳир ҳунармандлар фаолият олиб бормоқда. Уларнинг сафи янада кенгайиши учун давлат томонидан зарур шарт-шароитлар яратиб берилмоқда.

Фақатгина “Ёшлар – келажагимиз” дастури доирасида ёш авлод вакилларининг 8 мингга яқин бизнес лойиҳасига 1 триллион 630 миллиард сўмдан зиёд имтиёзли кредит маблағлари ажратилди, натижада 40 мингга яқин янги иш ўрни ташкил этилди.

Навқирон авлод тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашда республикаимизда ташкил этилаётган “Ёш тадбиркорлар” коворкинг-марказлари ва “Ёшлар меҳнат гузарлари муҳим аҳамият касб этмоқда. Уларда тадбиркорлик кўникмаларини эгаллаган ёшлар мустақил фаолиятини бошлашмоқда. Қишлоқ жойларида эса “Ҳар бир ёшга – бир гектар” лойиҳасининг амалга оширилиши натижасида 65 мингга яқин ёш деҳқонларга 54 минг гектардан зиёд ер ажратиб берилди.

Эндиликда “Ҳар бир тадбиркор – ёшларга мададкор” тамойили асосида ҳар 1 нафар тадбиркорга 1 нафардан ишсиз ёшлар бириктирилади. Тижорат банкларининг ҳудудларда фаолият бошлаган “Лойиҳалар фабрика”лари ёшларимизнинг илғор ғоялари асосида лойиҳавий таклиф ва бизнес режаларини тайёрлаб беради.

Ёшлар лойиҳаларини молиялаштириш учун Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги қошида алоҳида жамғарма ташкил этилиб, ушбу жамғармага 100 миллион доллар маблағ ажратилади. Ушбу жамғарма ёшларнинг лойиҳаларига қулай шартларда ва паст фоизларда кредит беради. Бу 2021 йилнинг ўзида йилда камида 500 минг ёшга иш жойи яратиш имконини беради. Шунингдек, республикамиз ҳудудларда “устоз-шогирд” анъанаси янада кучайтирилиб, ана шу эзгу ишга жалб этиладиган ҳунарманд усталарни Бандликка қўмаклашиш жамғармасидан моддий рағбатлантириш тизими жорий этилади.

Умуман олганда мамлакатимизда ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларни ишда бандлигини таъминлаш борасида олиб борилаётган кенг қўламли ислохотлар давлатимизнинг олий мақсади аҳоли фаровонлиги ва турмуш сифатини оширишнинг муҳми шавртидир.

Адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва уларнинг ижтимоий фаоллигини янада оширишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2021 йил 13 июлдаги ПФ-6260-сон [Фармони](#).
2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 12 декабрдаги “Ёшларни тадбиркорликка жалб этиш ва уларнинг бизнес ташаббусларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар” тўғрисидаги 765-сон қарори.
3. file:///C:/Users/Ulug'bek/Desktop/ozbekistonda_yoshlar_tadbirkorligini_qollab_quvvatlash_va_rivojlantirishda.html